

УДК 378.016:787

*Оксана Андрейко,
м. Львів*

МОДЕРНІЗАЦІЯ ДИДАКТИЧНОЇ СИСТЕМИ ІНДИВІДУАЛІЗОВАНОГО НАВЧАННЯ У ВИЩИХ МИСТЕЦЬКИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

У статті визначаються найважливіші чинники реформації навчання у вищих мистецьких навчальних закладах. Розглядається організаційно-методична система, спрямована на оволодіння оцінно-рефлексивними, ціннісно-креативними та комунікативно-виражальними механізмами, що спонукають студентів до оволодіння особистісно-фаховою культурою. Таке методичне підґрунтя спрямовує вищі мистецькі заклади на програмно-креативну індивідуалізацію навчання, яка формує професіоналізм як особистісний феномен, що акумулює в собі аксіологічно-регулятивну, ціннісно-творчу, художньо-технічну культуру музиканта-виконавця. У межах даної проблеми аналізуються основні тенденції досконалої спеціалізації студентів мистецьких вузів.

Ключові слова : *програмно-креативна індивідуалізація навчання, рефлексивно-аксіологічні дії, ціннісно-творча та художньо-технічна культура музиканта-виконавця.*

Упровадження в практику вищого мистецького навчального закладу дидактичної системи індивідуалізованого навчан-

ня потребує відповідних змін в організації навчального процесу та дотримання таких умов: вмотивоване й аргументоване конструювання змісту навчання (добір репертуару), що враховуватиме і зберігатиме зміст професійної діяльності; наявність детально розроблених загальних і спеціальних цілей навчання; альтернативні варіанти курсів методики навчання гри на музичних інструментах і методично-спеціалізованих курсів за вибором; розробка достатньо повної науково обґрунтованої фахової моделі музиканта-виконавця; наявність методики самовивчення і вивчення особистості студента; структурування змісту навчання у вигляді завершених предметних модулів; розвиток системи суб'єкт-суб'єктної взаємодії; впровадження енергомістких, інноваційних методик навчання; наявність попередньої фази навчання, виконавсько-адаптаційних видів занять для гармонійного входження і розвитку особистості студента в навчально-фаховий процес [2].

Мистецька, зокрема музична вища освіта, здебільшого базується на формах індивідуального навчання студентів, де учасниками є викладач та студент. Однак, застосування такої форми навчання не означає, що вона автоматично насичується змістом індивідуалізованого фахового навчання, тобто враховує своєрідні властивості особистості, насамперед, духовно-виконавські орієнтири, фахово-ціннісну спрямованість, змістовно-навчальні пріоритети студента вищого навчального закладу (М. Берлянич, Г. Падалка, М. Ситнікова). Звідси виникає потреба впровадження в навчальний процес принципів мистецько-персоналізованого підходу до формування фахової культури музиканта та розробки педагогічних обставин їх організаційно-методичної реалізації, метою яких постає формування у вищих навчальних мистецьких закладах фахової культури майбутніх бакалаврів, спеціалістів, магістрів (І. Зязюн, О. Отич, О. Рудницька).

Метою розробки даної методичної системи є підвищення ефективності процесу формування виконавської культури музиканта-виконавця в умовах застосування мистецько-персоналізованого підходу у вищих мистецьких навчальних закладах, який забезпечується створенням і дотриманням відповідних педагогічних умов.

Формування виконавської культури музиканта-виконавця у вищих мистецьких навчальних закладах ґрунтується на модернізації методичної системи індивідуалізованого навчання, що забезпечується, в першу чергу, розробкою відповідного змістовно-практичного середовища навчання. Насамперед це спонукання студентів до самостійного досягнення виконавського мистецтва та до художнього самопізнання в контексті фахової діяльності сприяє формуванню у студентів потреби до оволодіння оцінно-рефлексивними механізмами у процесах самоосмислення набутого виконавського досвіду в ціннісно-пріоритетному середовищі виконавського мистецтва. Спонукання до оцінно-рефлексивного аналізу особистісно-фахових і художньо-виконавських здобутків виконавського мистецтва.

Музикант-виконавець вступає у вищий навчальний заклад з певним рівнем сформованості виконавського досвіду. Метою навчання у вузі, основою його мотивації навчання є досягнення вершинних рівнів виконавської діяльності на ґрунті активізації самостійно-творчої роботи, розвитку мотивації на постійне фахове самовдосконалення скрипаля [1].

У зв'язку з цим, виникає потреба розвитку у студентів потреби до виконавського рефлексивного самопізнання та самооцінки власного рівня професіоналізму з метою визначення траєкторії його подальшого перспективного індивідуально-особистісного фахового становлення [3].

У цих умовах першочерговим завданням викладача є спонукання студента до самопізнання власного фахового розвитку в умовах навчання у вузі, самооцінки характеру задіяності у фаховій діяльності індивідуально-особистісних характеристик, самоаналіз ступеня їх виявлення та доцільності в інтерпретаційному процесі, а також самовизначення в добірї актуальних для його рівня фахового розвитку прогресивно-творчих методик навчання гри на скрипці.

З метою формування у студентів особистісно-фахової потреби-мотивації до оволодіння оцінно-рефлексивними механізмами викладач залучає студента до самостійного вивчення протягом короткого терміну нового твору на вибір (мініатюра) з подальшою вербальною конкретизацією на уроці за завчасно поданою схемою, яка містить: відомості про композитора та

стиль твору; визначення художньо-технічної та художньо-образної домінанти твору та визначення індивідуально-особистісного потенціалу їх виконання. Тобто здійснюється формулювання мети – визначення та відтворення художньо-технічних особливостей музичного твору, який у свою чергу диференціюється на співставлення наявних можливостей виконавця для відтворення даного твору і визначення потенційно-необхідних для його художньо-вартісної реалізації. У процесі опанування твору самоосмислення спрямовується на визначення ступеня та типу персоналізації виконавцем твору, а також визначення рівня розвитку індивідуальної техніки скрипаля (раціональна, художньо-стильова). Лише після такого виконавського експрес-аналізу студенту пропонується проаналізувати виконання даного музичного твору в інтерпретації відомого виконавця за наперед визначеними ознаками: емоційність, змістовність, віртуозність, наявність виконавської новизни – виконавське новаторство. Таким чином, такий диференційований підхід до виконавської діяльності, з суб'єктивної та об'єктивної точок зору, дає можливість майбутньому виконавцю здійснювати самопізнання та самооцінку на тлі аналізу ціннісних досягнень інтерпретаторського мистецтва. Майбутній виконавець, здійснивши деталізовану диференціацію та самоаналіз власного фахового розвитку через механізми інтеріоризації та екстеріоризації змісту музичного навчання, визначає прогресивні та негативні сторони власного художньо-технічного розвитку, чим фактично само-спрямовується на пошук подальшої індивідуальної стратегії навчання.

Забезпечення цієї умови має на меті інтенсифікацію процесів самоіндивідуалізації навчання, що, насамперед, означає стимуляцію задіяності у процесі становлення мотивації музиканта-виконавця особистісно-фахового самозвернення, що виражається через задіяність чинників самосвідомості – самопізнання, самооцінки. Важливого значення у процесі формування у студентів самостійного осягнення виконавського мистецтва та власного художнього самопізнання набуває спонукання майбутнього виконавця до зовнішнього та внутрішнього самоспостереження як основи фахового самопізнання. Перший вид самоспостереження спрямовується на спостереження

виконавцем власної практичної діяльності зі співвіднесенням її з особистісними цілями та установками, а також із художніми потребами загального фахового розвитку скрипаля. Другий вид самоспостереження спрямовується в середину «Я» виконавця. У даному процесі самоспостереження виступає як засіб пізнання виконавцем власних персональних диспозицій їх спрямованості на вирішення проблем, які виконавець ставить перед собою сам, і які перед ним ставляться в процесі навчання у вузі. Така диференціація процесу самопізнання необхідна для пізнання особистісних властивостей, за допомогою механізмів інтеріоризації виконавця та її подальшої гармонізації з фаховою діяльністю за допомогою механізмів екстеріоризації, що становить основу рефлексивно-аксіологічних дій виконавця.

Таким чином, упровадження даної педагогічної обставини у навчальний процес сприяє поетапному, цілеспрямованому самопізнанню виконавської особистості скрипаля та її подальшої взаємогармонізації з потребами, вимогами навчального процесу. Від задіяності рефлексивно-аксіологічних дій у становленні виконавця-скрипаля залежить подальше акместановлення його виконавської культури.

Важливого значення в самостійному осягненні виконавського мистецтва та художнього самопізнання надається сформованості адекватної виконавської самооцінки. Саме самооцінка дозволяє виконавцю критично ставитися до самого себе, постійно співвідносити свої можливості та здібності з фаховими вимогами, напрацьовувати вміння ставити перед собою реальні цілі. Виконавець повинен уміти аналізувати суб'єктивну оцінку та співставляти її з об'єктивними вимогами фахового розвитку.

Отже, дана педагогічна умова спрямовується на інтенсифікацію самоіндивідуалізації навчання через розвиток внутрішнього та зовнішнього виконавського самоспостереження, а також напрацювання аналізу суб'єктивної самооцінки та її об'єктивації для подальшої взаємогармонізації особистісної та фахової сфер виконавця-скрипаля в навчальному процесі.

Забезпечення творчо-діалогової взаємодії між викладачем та студентом визначається важливою педагогічною умовою у процесі реалізації принципів формування виконавської культури музиканта-виконавця, за якої діалог будується на стосун-

ках рівноправних партнерів по спілкуванню, емоційній відкритості й довірі, сприяє творчо-пошуковій спрямованості навчального процесу, під час якого викладач і студент взаємообмінюються власними самостереженнями, самооцінками і спільно визначають генеральну стратегію фахового розвитку.

Однак, виступаючи організатором навчально-пізнавальної діяльності студентів, педагог виконує функцію наставника в активізації їхньої самоосвіти, саморозвитку. Забезпечення означеної умови спонукає студентів до глибинного розкриття та подальшого розвитку індивідуальних виконавських рис. Для цього педагог лише спрямовує, орієнтує студента на виправлення недоліків. При цьому він повинен диференційовано визначити основні недоліки та позитивні риси студента в розвитку його художніх і технічних умінь. У зв'язку зі складністю розвитку художньо-технічних умінь скрипаля, викладач вузу зобов'язаний на першому етапі індивідуальних уроків спільно з учнем здійснити їх взаємоаналіз, визначити основні проблеми технічного розвитку студента, запропонувати методику їх усунення. Студент повинен самостійно проаналізувати дані настанови педагога в процесі самостійної роботи над визначеними недоліками через задіяність рефлексивно-аксіологічних процесів і, в подальшому, вже спільно з викладачем конкретизувати методику їх корекції. Таким чином, усунення недоліків відбувається з урахуванням особистісного, персоналізованого ставлення студента до процесу фахової корекції, що створює ефект самокорекції, ненав'язливості інформації педагога, і тим самим активізує його подальшу потребу в самоаналізі власних виконавських умінь і навичок.

Великого значення набуває творчо-діалогова взаємодія викладача і студента в процесах диференціації та аналізу механізмів його художньо-образної творчості. Тут задіюються ті ж самі процеси самостимування студента до самоусвідомлення власних образно-асоціативних уявлень, що і в ситуації розвитку технічних умінь скрипаля. Педагог, внутрішньо даючи оцінку наявного художньо-творчого рівня студента, озвучує вже визначені ним самим орієнтири індивідуально-потенційного розвитку, без зайвих акцентів на відсутність того чи іншого чинника, складової виконавської творчості. Найважли-

вішим і найпродуктивнішим для засвоєння нового та корекції набутого у процесі роботи викладача зі студентом є позитивна, емоційно-інтелектуальна атмосфера на уроці та підтримання партнерських, рівноправних взаємин за дотримання етичної субординації. Адже студенти, порівняно з учнями шкіл та училищ, мають цільніше сформовану «Я-концепцію», принаймні намагаються це показати. За таких обставин, викладач повинен поступово, помірковано здійснити взаємоаналіз, взаємооцінку наявного виконавського досвіду студента і визначити орієнтири для подальшого спільного пошуку індивідуальної траєкторії його розвитку на засадах задіяності чинників самоусвідомлення, що спонукає до *персоналізації фахового становлення студента* – інтеріоризації та екстеріоризації розвитку художньо-технічних умінь. Такий рівень взаємоопрацювання викладачем і студентом компонентів виконавської культури сприяє їх стабілізації та індивідуалізації, а також сприяє формуванню особистісно-виконавських систем скрипаля, які визначають його персоналізований стиль виконання та надають своєрідної особистісної змістовної процесу інтерпретації музичного твору.

Вибудована на засадах творчо-діалогової взаємодії між викладачем та студентом педагогічна співтворчість (спілкування-взаємодія) сприяє досягненню емоційно-позитивної атмосфери занять, що, у свою чергу, підсилює сприйняття студентами фахової інформації, стимулює самоконтроль виконавських самостійних віднайдень майбутнього фахівця.

У процесі забезпечення творчо-діалогової взаємодії викладач повинен володіти системністю в навчанні, цілісним розумінням теоретико-практичної бази виконавської діяльності скрипаля, компетентісною спеціалізацією, здатністю до впровадження самоусвідомлюючих механізмів у процес навчання – самооцінювання, саморефлексії, самокорекції, саморегуляції, самоорганізації, самореалізації, що в результаті сприяє вибудові позитивно-творчої виконавської «Я-концепції» скрипаля.

У контексті даної педагогічної обставини відбувається взаємодія особистісних і професійних властивостей педагога та студента на індивідуально-психологічному, естетико-ментальному (духовному) та художньо-технологічному рівнях.

Серед важливих завдань, які стоять перед педагогом у навчальному акмепроцесі, є завдання формування виконавської особистості майбутнього творця-музиканта. Це вимагає від педагога уміння допомогти студентові усвідомити свою персонально-диспозиційну, креативно-діяльнісну та виконавсько-досвідну структури, визначити рівень активності самосвідомості у професійних процесах, особистісну самоцінність, створити умови для вияву студентом своєї неповторності, самості, самоідентичності для забезпечення формування творчопозитивної «Я-концепції» майбутнього музиканта-виконавця.

Отже, для того, щоб педагогічне спілкування мало риси творчої діалогічності необхідно визнавати рівність особистісних позицій між викладачем і студентом, зосереджуватись на взаємовпливі поглядів, персоналізованій манері викладу інформації, володіти поліфонічною взаємодією, що є антиподом до монологічного спілкування, яке репрезентує лише думку вчителя. У процесі творчої взаємодії необхідно використовувати двоплановість позиції педагога у спілкуванні, що означає вести діалог не лише із студентом, але і з собою для аналізу ефективності втілення власного задуму.

Оптимальне збалансування теоретично-пізнавальної і практично-виконавської діяльності студента забезпечує формування у них здатності до виконавської інтерпретації як результату осягнення образного змісту музичного твору та пошуку доцільних засобів художньо-технічної експресії через механізми інтеріоризації та екстеріоризації здобутків виконавського мистецтва. Виконавська об'єктивація знань із теорії та історії музичного мистецтва не нівелює самоусвідомлювальні інтерпретаційні чинники студентів, а сприяє визначенню власних виконавських досягнень у річищі розвитку загальноосвітньої культури. Індивідуальні естетичні орієнтири молодих виконавців формуються на тлі осягнення загальних тенденцій розвитку музично-естетичних явищ. Забезпечення означеної умови в підсумку спонукає до забезпечення теоретико-практичної синхронізації навчального процесу, тобто музично-теоретичне пізнання студентів має передбачати його обов'язкове наочно-практичне випробування. Дотримання цієї умови також спрямовує навчання на досягнення синтезу таких

процесів, як глибоке осмислення теоретико-методичного підґрунтя виконавської майстерності, зокрема, способів практичного технічно-доцільного опрацювання музичних творів із одночасним визначенням їх образно-сміслового навантаження (образно-змістовних характеристик).

Сутність теоретико-практичної синхронізації навчального процесу полягає в забезпеченні: гармонізації властивостей виконавської особистості скрипаля (виконавський світогляд, стиль, індивідуальна техніка) зі змістом навчання; досягнення оптимальної взаємокоординації у володінні механізмами художньо-персоналізованої творчості виконавця та індивідуальної техніки, через добір методики проблемно-розвиваючого навчання (інструктивний метод викладання, евристичний, дослідницько-евристичний, програмований). Проблемність навчання визначається за рівнем синхронізації у студентів їх теоретико-практичної діяльності зі змістом навчання (зовнішнє протиріччя) та збалансованості між художньо-персоналізованою творчістю та її індивідуально-технічною реалізацією (внутрішнє протиріччя). Отже, у процесі збалансування теоретико-пізнавальної та практично-виконавської діяльності виконавця-скрипаля у вузі набуває значущості досягнення відповідності між набутим виконавським досвідом студента та новими завданнями навчального процесу у вищих мистецьких навчальних закладах. У зв'язку з цим, педагог повинен визначити спрямованість теоретико-практичної синхронізації навчального процесу шляхом застосування методів проблемно-розвиваючого навчання в залежності від особливостей виконавця (мотивація, емоційно-пізнавальні можливості, рівень самоусвідомлення, артистичні здібності), стану його базового фахового розвитку, характеру спрямованості на досягнення нових теоретичних знань і практичних умінь.

Таким чином, умови забезпечення досягнення мети та завдання мистецько-персоналізованого підходу до формування виконавської культури скрипаля у вищих навчальних закладах повинні спрямовуватись на: досягнення системного взаємозв'язку теоретичної та практичної підготовки скрипаля, опанування проблемно-пошуковою діяльністю (самостійність пізнавально-творчих процесів, вміння вести індивідуальний

пошук, здатність визначати головне в змісті навчання), готовності до самостійної роботи.

Отже, у процесі забезпечення збалансованості теоретично-пізнавальної та практично виконавської діяльності студента на ґрунті педагогічного спілкування як діалогу між педагогом і студентом розробляються мотиваційно-пізнавальні, аксіологічно-креативні (евристично-пошукові) та артистично-проективні (дослідницько-програмні) методи реалізації основних завдань мистецько-персоналізованого підходу до формування виконавської культури скрипаля.

Актуалізація перспективно-творчих рис навчального досвіду студентів, що спонукає студентів до самореалізації персональних диспозицій у музично-виконавському процесі на основі визначення власної програми фахового розвитку з урахуванням власних виконавських можливостей, визначається як умова, спрямована на рефлексивно-аксіологічне розуміння та дослідницько-програмне (творчо-програмне) формування основних завдань мистецько-персоналізованого підходу до формування виконавської культури скрипаля, до яких відносимо формування художньо-персоналізованої інтерпретаційної творчості та цілісно-системного розвитку художньо-виконавської техніки скрипаля. Дотримання цієї умови стимулює студента до кристалізації ближніх і дальніх перспектив професійного розвитку, визначення фахової програми-мінімум та максимум, постійного самоаналізу та самооб'єктивації художньо-виконавських досягнень із метою напрацювання нових установок і забезпечення постійної спрямованості на самовдосконалення виконавського досвіду. В практиці навчання реалізація даної умови передбачає усвідомлене визначення студентами змісту навчання, зокрема скрипкового репертуару, вибір індивідуальної методики його опрацювання та презентації (академконцерт, концертний виступ, участь у конкурсі тощо). Таким чином, упровадження умови *актуалізації перспективно-творчих рис навчального досвіду студентів* спрямовує навчальний процес на виявлення потенційно новаторських можливостей студентів, а також спонукає їх до *художньо-перспективного самовизначення у музично-виконавському вдосконаленні*.

Дана умова спонукає до активізації механізмів самосвідомості у процесі формування художньо-персоналізованої творчості майбутнього митця, що уможлиблює активізацію у процесі фахової творчості рефлексивно-аксіологічно-креативних механізмів із метою визначення програми актуалізації художньо-персоналізованої творчості на основі цілісно-системного розвитку виконавської майстерності скрипаля, у ході якої напрацьовуються нові установки, досягається формування виконавської новизни музиканта.

Отже, програмно-проективний спосіб актуалізації творчих рис навчального досвіду студентів у навчальному процесі набуває домінуючих рис. Йому притаманний певний алгоритм в умовах опанування процесу персоналізації виконавської особистості та її діяльності. У програмах творчого мінімуму ставляться завдання визначення особистісно-вартісного скрипкового репертуару виконавця з метою визначення та індивідуалізованого розвитку його фахових кардинальних персональних диспозицій. Програма творчого максимуму поряд із опрацюванням особистісно-значущого репертуару, має включати опрацювання нормативного художньо-ціннісного скрипкового репертуару, який не є конгруентним для виконавця, тобто не співпадає з його художньо-технічним розвитком, із його кардинальними персональними диспозиціями. Опанування програми максимуму вводиться в навчальний процес із метою цілеспрямованої *фахової самооб'єктивації студента*, що сприяє створенню нових установок, можливої трансформації виконавських цінностей та пошуку доцільності в розвитку індивідуальної техніки їх актуалізації. Лише після опанування особистісно-вартісного репертуару як виконавсько-персоналізованого та навчально-нормативного репертуару як об'єктивацію персонального, виконавець визначає власну особистісно-оптимальну та художньо-вартісну програму змісту навчання. Так створюються умови для усвідомленої творчої саморегуляції виконавської особистості та самовизначення індивідуальної траєкторії її фахового розвитку через спонукування до проблемно-розвиваючого виконавського самопошуку, що спонукає до самотворення виконавської новизни як ознаки своєрідності його виконавської інтерпретації музичного твору.

Таким чином, вища, зокрема мистецька, школа повинна спрямовуватися на формування не просто висококваліфікованого фахівця, а висококультурного фахівця, що передбачає становлення професіоналізму з урахуванням духовно-ментальних, індивідуально-психологічних, творчо-потенційних засад особистості студента.

Список використаної літератури

1. Андрейко О. І. Висококваліфікована культура скрипалів: теорія та методика формування : [монографія] / О. І. Андрейко. – Львів : Галицька видавничка спілка, 2013. – 298 с.
2. Зяюн І. А. Естетичні засади розвитку особистості / І. А. Зяюн // Мистецтво у розвитку особистості : [монографія] / за ред. Н. Г. Ничкало. – Чернівці : Зелена Буковина, 2006. – 224 с.
3. Сытникова М. И. Формирование культуры профессионально-педагогической самореализации преподавателя высшей школы : дисс. ... доктора пед. наук : 13.00.08 / М. И. Сытникова. – Белгород, 2008. – 408 с.

Оксана Андрейко

МОДЕРНИЗАЦИЯ ДИДАКТИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ ИНДИВИДУАЛИЗИРОВАННОГО ОБУЧЕНИЯ В ВЫСШИХ ХУДОЖЕСТВЕННЫХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ

В статье определяются важнейшие факторы реформирования обучения в высших художественных учебных заведениях. Рассматривается организационно-методическая система, направленная на овладение оценочно-рефлексивными, ценностно-креативными и коммуникативно-выразительными механизмами, которые целеустремляют студентов к овладению личностно-профессиональной культурой. Такая методическая база способствует направлению высших художественных заведений на программно-креативное индивидуализированное обучение, которое формирует профессионализм как личностный феномен, аккумулирующий в себе аксиологически-регулятивную, ценностно-творческую, художественно-техническую культуру музыканта-исполнителя. В рамках данной проблемы анализируются основные тенденции совершенствования специализации студентов художественных вузов.

Ключевые слова: программно-креативная индивидуализация обучения, рефлексивно-аксиологические действия, ценностно-творческая и художественно-техническая культура музыканта-исполнителя.

Oksana Andrejko

MODERNIZATION OF DIDACTIC SYSTEM OF INDIVIDUALIZED LEARNING IN HIGHER ARTS EDUCATION INSTITUTIONS

In an article main factors of reformation in teaching in high artistic learning institutions are determined. Organizational-methodic system, directed to mastering

estimative-reflective, worth-creative and communicative-expressive mechanisms is reviewed. These mechanisms induce students to master personalized-professional culture. Such methodic basis directs higher artistic institutions to programed-creative individualization of learning, which forms professionalism as personal phenomena, which accumulates axiological-regulative, worth-creative, artistic-technical culture of musician performer. Within this problem main tendencies of perfect student's specialization in artistic institutions are analyzed.

Introduction of higher artistic educational institution didactic system of individualized teaching into practices requires appropriate changes in organization of learning process and abide by such conditions: motivated and argumentative constructing of learning content (choice of repertoire), which will consider and save content of professional activity; presence of general and special purposes of learning designed in detail; alternative variants of methodical courses of learning to play musical instruments and musical specialized courses for choice; working of sufficient and full scientifically based professional model of musician-performer; presence of methodic concerning self-learning and learning of student's personality; structuring of learning content in a look of completed objective modules; development of subject subjective system of interaction; introduction of energy-intensive, innovational methods of teaching; presence of pre phase of learning, performing adaptation types of lessons for harmonic entry and development of student's personality into learning professional process.

Artistic, in particular, musical higher education is mostly based in forms of individual student's learning, where the participants are the teacher and the student. However, application of such education form does not mean that it is automatically saturated with the content of individualized professional learning, in other words, it considers special peculiarities of personality, firstly spiritual performing marks, professional worthy focus, content learning priorities of the student of higher educational institution.

Keywords: *program and creative individualization of learning, reflective axiological deeds, worthy creative and artistic technical culture of musician performer.*

Одержано 14.12.2014 р.